

Krajanji o prostorskem preoblikovanju

Bliža se referendum, na katerem naj bi se krajanji odločili o prostorskem preoblikovanju svojih krajevnih skupnosti. Politična temperatura je te dni povsod precej visoka, aktivisti delajo, da bi bili krajanji kar najbolj seznanjeni; ne samo, da bodo odšli na volišča, ampak da se bodo tudi odločili za najbolj smotrno politično odločitev, za delitev krajevnih skupnosti v manjše, bolj fleksibilne in humanejše enote, kar naj bi prineslo s seboj vključitev novih krajanov v krajevno samoupravo, razširitev kroga ljudi, ki se sploh ukvarjajo s samoupravo in političnim delom na terenu, poglabitev medsebojnih odnosov krajanov, povečanje sodelovanja med manjšimi krajevnimi skupnostmi in organizacijami združenega dela na istem območju, pa tudi boljše sodelovanje med samimi krajevnimi skupnostmi v sosesčini. Hoteli smo slišati tudi mnenje krajanov, pa smo se napotili po ulicah štirih naših krajevnih skupnosti: Kolodvora, Poljan, Stare Ljubljane in Tabora.

Najprej smo se pogovarjali z Vinkom Begušem, KS Kolodvor. »V naši krajevni skupnosti je starostna struktura prebivalcev in aktivistov precej visoka. Če hočemo zainteresirati sedaj neaktivno množico ljudi za probleme, ki bi se tudi prizadevala za njihovo reševanje, potem je potrebno, da se krajevna skupnost razdeli, ker je le v delitvi dela moč pridobivanja množic za večje delo. Ob tako visoki starostni strukturi se moramo še bolj truditi, da bi zadržali mlade, zato pa je treba pokazati večjo aktivnost, da bi jih pridobili. Treba se bo bolj potruditi pri reševanju stanovanjskih vprašanj, pri zaposlovanju mladih ljudi in podobno. Danes smo v svoji miselnosti še mnogo preokorni. Pri kadrovskih vprašanjih se vrtimo v krogu. Ponavadi se dogaja, da kljub temu, da iščemo kadre vsepovsod, končamo v svojih starostnih krogih. Le če bomo vključili mlade, bodo ti iskali v svojih krogih svoje sodelavce in tako lahko upamo, da se bo starostna struktura aktivistov v krajevnih skupnostih znižala.

V delovanju novih krajevnih skupnosti bo potrebna večja povezava z organizacijami združenega dela. Znano je, da dobro delajo le tiste krajevne skupnosti, ki so povezane z organizacijami združenega dela. Pri nas na Kolodvoru pa je ta povezava za zdaj razmeroma šibka, menim pa, da se bo s preobrazbo in delitvijo tudi ta odnos v mnogočem izboljšal.

V naši krajevni skupnosti imamo mnogo vozačev, saj se

Delovni človek bo moral začeti dihati tudi s problemi krajevne skupnosti, kjer je zaposlen.

Tovarišica Zmaga Bizjak iz krajevne skupnosti Kolodvor je dejala:

»V začetku sem bila proti preoblikovanju sedanje krajevne skupnosti zaradi velike porabe sredstev, ki bi jih zahtevali dve novi krajevni skupnosti. Danes pa se z delitvijo strinjam. Pri nas smo poskušali aktivirati ljudi preko zborov stanovalcev in reči moram, da se je to obneslo. Ljudje se začno polagoma spoznavati med seboj, na koncu zborov smo priredili celo majhne zakuske, ki so tudi pripomogle k temu, potlej pa so se mnogi od njih vključili v delo družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v KS. Hišni sveti imajo pri nas že pravo vlogo in so močna podpora razvoju krajevne samouprave. Pri nas si stanovalci v hiši (Pražakova 6) pomagamo med seboj. Menim, da bo isto veljalo za manjše krajevne skupnosti, kjer se bodo ljudje veliko bolje poznali med seboj in zato tudi bolje sodelovali. Zelo dobra je tudi povezava med hišnimi sveti in krajevno skupnostjo, menim pa, da se bo še popravila. Težje je z organizacijami združenega dela. Stike smo našli le s tistimi, ki so potrebovale našo dvorano.

Povezava med ljudmi, ki prihajajo sem na delo – in teh je 7000, je najboljša predvsem preko šolstva. V naši edini osnovni šoli je samo tretjina naših otrok, drugo pa so vozači. Vrtca pri nas

sposobno aktivno sodelovati v krajevni samoupravi. No, danes so se pomirili, saj je v delu med Komensko cesto in Trubarjevo predvidena izgradnja novega stanovanjskega kraja, kjer naj bi bilo 130 stanovanj. Tam naj bi bil tudi nov vrtec, za katerega je med organizacijami združenega dela veliko zanimanje.

Albert Topolšek iz krajevne skupnosti Tabor:

»Osnovna izhodišča za preoblikovanje sedanje krajevne skupnosti so povsod

enaka. Mi smo določene višje oblike sodelovanja krajanov v samoupravi že poskušali uveljaviti, vendar niso zaživele. Trudili smo se, da bi pritegnili čim več ljudi glede na njihova zanimanja, želje in interese, vendar ni bilo zadovoljivega uspeha. Dogaja se nam, da so delegacije na robu sklepčnosti, tako splošne kot tudi krajevna konferenca SZDL. Ne vem, kaj vodi ljudi v tako neaktivnost in pomanjkanje vsakršnega interesa za delo v krajevni skupnosti. Mislim pa, če se bo krajevna skupnost delila, bomo tako animirali večji krog ljudi, ki se bodo vključili kar najbolj neposredno v samoupravo, da se ne bo več dogajalo, da je udeležba na sestanku velika le, ko gre za vprašanja, ki se občanov najbolj neposredno tičejo, na primer stanovanjskega vprašanja, če pa ne gre za njihove žepe, pa jih ni in so politični sestanki razmeroma zelo šibko obiskani.

V zvezi s prostorskim preoblikovanjem naše krajevne skupnosti naj povem, da so bila na začetku tudi nasprotovanja, danes pa smo izoblikovali skupno mišljenje, da je to potrebno in zaželeno, ker bomo pritegnili k delu čim več ljudi. Slediti moramo splošne gospodarske in politične tendence. Ekonomske zakonitosti delujejo v smeri učinkovitejšega upravljanja določenih zadev, njihovega poenostavljanja ter hitrejšega, prodornejšega reševanja. Tako je

povsod – od federacije do krajevne skupnosti. Če bi se naši krajanji odločili za delitev, menim, da bi morale določene službe in opravila ostati skupne za obe novi krajevni skupnosti in morda še kakšno drugo. Skupne bi morale biti finance, skupne službe, knjigovodstvo, LO in DS in še kaj. Nekateri družbenopolitične organizacije naj bi ostale enotne za obe krajevni skupnosti, ker bi imele v kateri od novih krajevnih skupnosti premalo članov za aktivno delo. Tako bo treba v takih primerih članstvo nekaterih organizacij celo okrepiti s člani iz združenega dela, kot bo to najbrž z osnovno organizacijo ZKS na Ledini. Osnovna organizacije ZK mora biti povsod močna, ker leži na njenih članih največja odgovornost za politično delo in razvoj samoupravljanja. Mislim, da bo nova razdelitev in nastali dve krajevni skupnosti, če se bodo seveda krajanji odločili za to in v to ne dvomim, pripomogla tudi k odpravi sektorske miselnosti v delu krajevne samouprave. To je običajno velika napaka v delovanju predvsem večjih krajevnih skupnosti, kjer se neki aktivist specializira samo za eno področje, drugo pa ga ne zanima in je premalo obveščen o ostalih dogajanjih. Tako bo celotno delovanje bolj prilagojeno človeku in njegovim potrebam.

Franc Hribnik iz krajevne skupnosti Tabor:

»Kako bo v novih krajevnih skupnostih, lahko dialektično in logično domnevamo. Preobrazba je nujno potrebna, ker so mejni predeli preveč oddaljeni in zato ne sodelujejo dovolj aktivno, preoblikovanje pa jim bo dalo več možnosti. Ko smo imeli kmalu po vojni še ulične odbore OF, so ljudje veliko bolj aktivno delali. Danes so se aktivisti preorientirali bolj na najbližje soseske okoli sedeža krajevne skup-

nosti in imamo jih zelo malo recimo iz okolice kolodvora ali Zmajskega mosta. Govorilo se je o skupnosti KS, toda vprašanje je, če ne bi to zraslo v nov birokratski aparat med KS in občino.

Bojan Lubej iz krajevne skupnosti Tabor:

»Nam, ki delamo na komunalni, bodo morebitne nove krajevne skupnosti samo pomagale pri našem delu, saj bomo imeli lepši pregled nad dejavnostjo in problemi na komunalnem področju. Sodelovanje občanov in njihove iniciative bodo prišle veliko bolj do izraza in bo tudi bolj neposredno, delo bo potekalo hitreje. V novih krajevnih skupnostih si bomo bolj prizadeva-

li za urejanje zelenic, parkov in parkirnih prostorov. Čeprav imamo le eno osnovno šolo, je mladina obljubila sodelovanje na področju celotne sedanje krajevne skupnosti. Prav zdaj pripravljamo veliko akcijo čiščenja.

Sodelovanje krajevne skupnosti s hišnimi sveti se bo v novih skupnostih nedvomno okrepilo, isto pa upamo tudi za sodelovanje z delovnimi or-

ganizacijami, ki je za zdaj slabo. Tudi delovanje sindikatov ima premajhno vlogo. Menim, da je treba začeti na novo živeti, spoznati, da živimo v novem času, da so se stvari v zadnjih desetih letih bistveno spremenile, treba bo zavihati rokave in vključiti več mladih in ponovno delati v kar najširši skupnosti.

V pogovoru o prostorskem in vsebinskem preoblikovanju krajevne skupnosti Poljane so aktivno sodelovali s pripombami in pojasnili krajanji: Marija Vodusek, Janez Selan, Franc Roškar, Bogomir Kotnik, Miloš Brelih ter Dušan Knežević.

Nova krajevna skupnost, ki bi nastala sedaj, torej po tem načrtovanem preoblikovanju, naj bi sedanjo preveliko KS Poljane zmanjšala, in tako bi nastali dve krajevni skupnosti. Nova, ki se bo formirala, se bo imenovala »Nove Poljane«. Kot vemo, obsegajo sedanje Poljane precej obsežen prostor, pa tudi število prebivalcev je visoko. S formiranjem dveh KS se bo povečal stik s krajanji, imeli bodo večji vpogled v delovanje družbeno-političnih organizacij in tudi sami bodo prispevali k urejanju raznih zadev. Seveda bomo skušali kar najbolj vzpostavljati stike z našimi krajanji in tako bomo dobivali tudi povratne informacije, kar je zelo pomembno!

Ze urbanisti, ki so načrtovali novo sosesko »CS 6«, so rekli, da bodo tam nastale nove Poljane. Od tod torej izvira ime »Nove Poljane«. Ta soseska kmalu pričakuje novih 3000 prebivalcev. S tem se bo približno izenačilo število prebivalcev v sedanjih Poljanah (po preoblikovanju seveda) s številom tistih v Novih Poljanah.

Seveda bo nova KS dobila tudi vse spremljajoče objekte, ki so nujno potrebni za oživetje in nadaljnji nemoten razvoj neke urbane sredine. Na infrastrukturi je še posebej poudarek. Tako bodo Nove Poljane dobile svojo vzgojno-varstveno enoto, tam se bo zgradil nov prodajni center Mercator-Konditor (ki ne bo pokrival le potreb krajanov omenjene KS, ampak bo pomemben za Ljubljano nas-

kar 7000 ljudi dnevno vozi na delo sem. Toda kako naj jih zainteresiramo za delo krajevne skupnosti? Menim, da jih moramo spoznati s temeljnimi problemi, ki so njim in nam skupni, začeni od otroškega varstva za njihove otroke, ko jih vozijo s seboj, pa prek prometa in parkirišč, onesnaževanja in podobnega.

nimamo, zato pa imamo za svojega VVO Ane Ziherl, pa tudi tam je veliko otrok vozačev.

Ko smo razpravljali o prostorskem preoblikovanju KS, so bili na začetku proti predvsem ljudje iz starega dela, okoli Trubarjeve. Menili so, da jim bo tako ostalo samo staro prebivalstvo, ki ne bo

ploh!). Tudi ne bo več problemov z avtobusno povezavo, urejena bo cesta, pa še kaj...», je povedal eden od sodelavcev. »Pod Golovcem naj bi zgradili nova igrišča za športne aktivnosti, pa sprehalne steze...«

V novih KS bodo imele vse družbenopolitične organizacije svoje delegate, torej naj bi šlo vse po delegatskem sistemu. Kar se tiče samih društev pa naj omenimo, da bi nekatera društva kljub prostorski preobrazbi krajevnih skupnosti še naprej delovala skupaj, torej se za sedaj ne želijo deliti. Tu je seveda treba upoštevati tudi interese članov, saj je za določene dejavnosti in društva več zanimanja in imajo torej tudi več članstva, za druge pa ni toliko interesa, pa tudi članov je v takih manj. Ta pojav je povsem naraven. Kar pogledate – bi mar bilo smiselno deliti neko dobro utečeno društvo na manjše delce, saj bi s tem razcepili dejavnost na manjše kose in bi se morda zgodilo, da bi v takem primeru neko društvo slabše delovalo, članov bi bilo vse manj in manj, morda bi vsa dejavnost celo zamrla. Zakaj bi jih skušali deliti na dvoje, če sami želijo še nekaj časa delati kot doslej!

»Vsaka nova krajevna skupnost bo imela svoje organe, predvidene tudi za čim boljše delovanje družbene samozaščite. Vse te pa bo strokovno vodil en sam človek za obe KS. Nasploh težimo za tem, da bi ustvarili čim tesnejšo povezavo in aktivno sodelovanje pri vseh zadevah, ki se tičejo naše samozaščite na relaciji KS-krajan. Želimo in nujno je, da se nasploh vzpostavijo čim tesnejši stiki med prebivalci krajevnih skupnosti. Vemo, da se v manjših številčno in tudi prostorsko –

KS ljudje lažje spoznavajo, navežejo kontakte, imajo večji stik z ljudmi, ki zastopajo njihove potrebe in interese. V takih pogojih pravzaprav šele pride do izraza tudi človek z morebitnimi težavami tiste vrste, ki zahtevajo širšo pomoč pri razreševanju.«

»Treba je povedati, da so nekatere pereče zadeve vzbudile interes večine krajanov. Naj za ilustracijo omenim samo komunalne zadeve: problemov v zvezi s tem je veliko, pa je bil tudi odziv krajanov velik, ko se je govorilo o njih. Skratka, če se rešujejo za vse pomembne zadeve, je interes vedno velik, kar je čisto naravno. V manjši KS se bo najbrž tudi interes dalo bolj vzbuditi. Ljudje bodo gotovo lažje reševali svoje zadeve, pa tudi v mnogih društvi bodo lahko bolj »široko« delovali, prav tako v družbenopolitičnih organizacijah...»

Res je bila hišna samouprava do sedaj marsikdaj preveč zapostavljena. Seveda naj bi ta dejavnost v prihodnje bolj zaživela. Treba je najti stik z ljudmi, treba jih je vzpodbujati k njihovem skupnemu delu, potrebno je preseči sedanjost večjo ali manjšo pasivnost ljudi. Žal smo ljudje ponekod že kar prehudo odtujeni in živimo le zase; glavno je, da nam je dobro, morali pa bi kaj narediti tudi v prid širše skupnosti, za sostanovalce.

»Sicer pa naj še dodam, da je predlog o prostorskem in vsebinskem preoblikovanju prevelikih KS sprva naletel na negodovanje in skepso med krajan, zdaj pa imajo o tem večinoma pozitivno mnenje.

Pogovarjali smo se tudi z nekaterimi krajan KS Stara Ljubljana. Jure Vehovec, predsednik OO ZSMS te kra-

jevne skupnosti, sicer pa študent, je nekoliko orisal delovanje mladine na sedanjem, še ne preoblikovanem področju KS.

»Članov je zaenkrat še dokaj malo. Tu je treba upoštevati, da je 95 % aktivnih članov naše mladinske organizacije doma na levem bregu Ljubljane. S preobrazbo naše KS pričakujemo, da se bo vsaj del teh težav nekako rešil. Prostori so sedaj na Židovski stezi 2. Vsako sredo ob 19. se dobimo tam: najprej je krajši sestanek, nato pa mladinci lahko igrajo šah, pa tudi za nekatere druge dejavnosti je možnost. Te interesne dejavnosti bomo skušali še razširiti: ustanovili naj bi foto in planinsko sekcijo, nabavili karte za tivolski bazen, udeležujemo se športnih iger mladih, itd. Žal nimamo svojega športnega igrišča in se tudi zaradi tega želimo povezati z mladimi iz KS Prule.

»Moram priznati, da smo bili sprva zelo proti vsakršnemu preoblikovanju. Imeli smo dokaj burne razprave in hoteli dobiti dodatne informacije od družbenopolitičnih organizacij. No, zdaj vidimo pri tem tudi koristi: ker bo KS manjša, bomo v njej lažje našli odziv tistih, ki bi nam lahko pomagali pri reševanju prej omenjenih problemov. Skušali bomo pritegniti vanjo čim

– od propagandne dejavnosti naprej...»

Že doslej je bila aktivnost mladine pri takih in podobnih akcijah – vse akcije Rdečega križa in drugo – precej opazna. Seveda pa aktivnost tudi na teh področjih nameravamo še izboljšati, saj bo stik med samimi mladimi veliko tesnejši; člani bodo imeli večje možnosti za aktivno delovanje na vseh področjih; tudi možnost izbire med interesnimi dejavnostmi se bo kmalu povečala.

Svoje mnenje glede prostorske in vsebinske preobrazbe te KS je povedal še krajan Anton Šefic, ki je sicer obrtnik.

»Na področju KS Stara Ljubljana je danes 78 različnih OZD in ustanov. Opaziti je, da niso kazale kdovekako velikega zanimanja za samo družbenopolitično organiziranost KS, pa tudi interesi so bili različni. Zaradi tako obširne KS je bilo oteženo upoštevande in usklajevanje vsega tega, pričakujemo pa, da bo preobrazba KS prinesla napredek v obojestransko zadovoljstvo tudi na tem področju.

Naši krajan na splošno ugodno sprejemamo predlog o delitvi naše KS, saj se zavedamo, da je bila dosedanja preobširna. Ni bilo pravega stika med prebivalci, opaziti

več novih članov in organizacijo tudi kadrovsko razširiti.«

Z OZD je povezava preko Konference mladih v KS, ki deluje v okviru Občinske konference. Glede vloge mladih v splošnem ljudskem odporu pa vemo, da prav mladi nosijo precejšen del pri izvajanju določenih nalog. To se je pokazalo pri akciji NNNP. Mladi so kurirji, opravljajo pa tudi še nekatere druge naloge

je bilo odtujenost... Ljudje naj se bolj povežejo tudi s KS; le tako bo življenje v njej lahko polnovredno in bogato zaživelo. Zavedajmo se, da delitev KS ni neka čarobna formula za reševanje vseh problemov, ki nastajajo v njej. Samo sami z lastno aktivnostjo lahko urejamo in ustvarjalno oblikujemo svojo KS.«

Dora Vodopivec
Vito Komac

Z mesom nam prodajajo vodo

Tržni inšpektor je pred kratkim v trgovini Carnex na Tržaški cesti izločil iz prometa 250 kilogramov trajnih mesnih izdelkov. Niso bili pokvarjeni; vsebovali so le preveč vode in so zato bili mehki in mokri. Morda bi kdo pripomnil, saj to ni nič hudega, ker zdravju ne škoduje. Imel bi prav, vendar so ti izdelki tudi tako dragi, da se pri nakupovanju ne sprašujemo le ali je zdravo ali ne ampak moramo zanje seči globoko v žep. In v tem grmu tiči zajec: klobase in salame, ki niso dozorele, vsebujejo toliko vode, da hkrati z njimi plačujemo tudi vodo, ki je na ta način najbrž dražja kot v Kuvajtu, ki vode nima. Na ta način si proizvajalci vtaknejo kar precej denarja več v blagajne, kot bi si ga smeli. Ne pozabite, da gre za velike količine in da to ne počenjajo samo v Carnexu, ampak skoraj vsi predelovalci mesa, kakor so nam povedali na tržni inšpekciji. V trgovini se zgovarjajo, da smo kupci pač tako neučakani, da se izdelki nimajo časa dokončno posušiti.

Bodite torej previdni, kaj kupujete in si zapomnite, da mora biti trajna salama trda in zares suha.

A. Adamič

NA REFERENDUMU ZA SAMOUPRAVNO IN PROSTORSKO PREOBRAZBO KRAJEVNIH SKUPNOSTI – 20. APRILA – GLASUJEMO ZA:

– za nadaljnje globlje uresničevanje ustavnih določil

– za odprto samoupravno posebno interesno skupnost delovnih ljudi in občanov

– za uveljavljanje svojih samoupravnih pravic in dolžnosti v krajevni skupnosti

– za boljše medsebojno povezovanje, ustreznejše obveščanje in odločanje

– za graditev pristnejših socialističnih samoupravnih medčloveških odnosov

– za ustreznejšo organiziranost krajevnih skupnosti kot ene od temeljnih celic delegatskega in celotnega političnega sistema

– za nove kvalitete samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov, še zlasti za vključenost organizacij združenega dela v realnejše načrtovanje razvoja krajevnih skupnosti in financiranje njenih programov za delovanje in razvoj

– za razvoj malega gospodarstva in storitvenih dejavnosti za potrebe družine in gospodinjstva, za uveljavljanje samoupravnih organiziranih potrošnikov, utrjevanje pogojev za izboljšanje položaja žensk in vključevanja mladih v samoupravno aktivnost KS ter za njihovo družbeno uveljavljanje, za nadaljnjo krepitev organiziranja in uresničevanja ljudske obrambe in družbene samozaščite, za izvajanje raznih oblik solidarnosti, samopomoči in sosedskih odnosov, za razvijanje in izboljšanje človekovega okolja.

– za organizacijsko in kadrovsko krepitev družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter društev in samoupravnih organov krajevnih skupnosti, za vključitev novih delavcev in krajanov za delo na različnih področjih delovanja krajevnih skupnosti

– za odprtost delovanja organov krajevnih skupnosti in racionalnost delovanja strokovnih služb

– za odpravljanje pojavov birokracije in administriranja ter za uspešnejše in učinkovitejše delovanje delegatske baze v delegatskih skupščinah in njim odgovornih organov

– za krepitev odgovornosti nosilcev javnih funkcij.